

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 110/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. apríla 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Vilémom, Pribinova 3, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 22/2019 z 9. januára 2020, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Vilémom, Pribinova 3, Malacky, vo veci

namietaneho porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 22/2019 z 9. januára 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 118/2014 z 5. septembra 2018 uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v súbehu s prečinom nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a) a c) Trestného zákona a prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov.

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom na základe odvolania prokurátora rozsudok prvostupňového súdu zrušil vo výroku o treste, a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), uložil sťažovateľovi úhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov a šiestich mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd napadnutým rozsudkom zároveň podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľa proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu ako nedôvodné zamietol.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4.1 Sťažovateľ argumentuje, že v jeho veci rozhodoval ako predseda senátu odvolacieho súdu sudca, pri ktorom boli (najmä) vzhľadom na jeho priateľský vzťah k splnomocnenkyňi poškodenej dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. Keďže predseda senátu bol zároveň aj predsedom trestného kolégia krajského súdu a členom sudcovskej rady tohto súdu, mali byť podľa sťažovateľa z rozhodovania v jeho veci vylúčení všetci sudcovia krajského súdu. Sťažovateľ tiež uvádza, že v tejto súvislosti podal návrh na odňatie veci krajskému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku, avšak o tomto jeho návrhu pred vydaním napadnutého rozsudku krajského súdu nebolo rozhodnuté. Sťažovateľ ďalej uvádza, že nemá vedomosť ani o tom, akým spôsobom bolo rozhodnuté o ním podanej námietke zaujatosti smerujúcej proti predsedovi senátu.

4.2 Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tiež poukazuje na to, že v odvolaní proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu namietal nezákonnosť dôkazov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o jeho vine. V tejto súvislosti sťažovateľ podal odvolaciemu (krajskému) súdu návrh na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, *„ktorého predmetom bolo posúdenie, či predmetné trestné konanie prebieha spôsobom zlučiteľným s právom Európskej únie, a to v súvislosti s namietaním nezákonnosti dôkazov“*. Podľa sťažovateľa tým, že o tomto jeho návrhu (dosiaľ) nebolo rozhodnuté, došlo aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

4.3 Podľa sťažovateľa *„ďalším dôvodom, ktorý bránil v meritórnom rozhodnutí v odvolacom konaní je skutočnosť, že nebola doposiaľ vybavená sťažnosť na postup súdu podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch predsedom Krajského súdu v Trnave“*.

4.4 Vo vzťahu k právomoci ústavného súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti najmä uvádza: *„Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave nebola doposiaľ podané dovolanie, lebo predmetný rozsudok nebol do dnešného dňa písomne vyhotovený a riadne odôvodnený. V prípade sťažovateľa, ktorému bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody po viac ako šesť rokov od údajného spáchania žalovaných skutkov, pričom sa v jeho prípade jednalo doposiaľ o bezúhonnú osobu, sa domnievame, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 132 ods. 3 zák. č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde SR.“*

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/22/2019 a nezákonným postupom Krajského súdu v Trnave, porušené bolo.

Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/22/2019 a vec sa vracia tomuto štátnemu orgánu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR (správne zrejme krajský súd, pozn.) je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 375,24 Eur...“

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

7. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

16. Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

17. Podľa § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie (aj) rozsudok.

18. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak a) vo veci rozhodol nepríslušný súd, b) súd rozhodol v nezákonnom zložení, c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, f) trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje, g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, j) bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, k) proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné, l) odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania, m) pred podaním obžaloby generálny prokurátor zrušil právoplatné rozhodnutie prokurátora po lehote uvedenej v § 364 ods. 3, n) bol obvinenému uložený trest

odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmienené prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Sťažovateľ v posudzovanej veci na základe argumentácie, ktorej podstata je opísaná v časti I (bod 4) tohto uznesenia, namieta, že k porušeniu jeho v ústavnej sťažnosti označených práv došlo napadnutým rozsudkom krajského súdu (ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, pozn.), ktorým odvolací súd na základe odvolania prokurátora zrušil odsudzujúci rozsudok súdu prvého stupňa (výlučne) vo výroku o treste a sám sťažovateľovi uložil nepodmienečný trest odňatia slobody a ktorým zároveň odvolanie sťažovateľa proti (tomu istému) rozsudku okresného súdu ako nedôvodné zamietol.

20. Ústavný súd v kontexte okolností prípadu sťažovateľa v prvom rade poukazuje na to, že z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

21. Podstata princípu subsidiarity spočíva v tom, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci pritom stabilne vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. napr. IV. ÚS 236/07). Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ právny poriadok poskytuje iné možnosti nápravy, resp. ochrany ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv, v podobe uplatnenia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

22. Z § 368 ods. 1 v spojení s § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku (citovaných v časti II tohto uznesenia) vyplýva, že zákon na ochranu základných práv a slobôd obvineného v trestnom konaní vo vzťahu k rozsudku všeobecného súdu zakotvuje (aj) inštitút dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, ktorý namieta najmä to, že v jeho veci rozhodoval vylúčený sudca (resp. rozhodovali vylúčení sudcovia) a že jeho odsúdenie je založené na dôkazoch, ktoré neboli získané zákonným spôsobom, vyplýva, že jeho výhrady smerujúce (aj) proti napadnutému rozsudku krajského súdu sú vzhľadom na vymedzenie dovolacích dôvodov v § 371 ods. 1 Trestného poriadku *prima facie* preskúmateľné v dovolacom konaní. Sťažovateľ pritom (ako sám uvádza „*doposiaľ*“) dovolanie vo svojej veci nepodal, čím nerešpektoval subsidiárne postavenie ústavného súdu. Nevyžitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý (ako už bolo vysvetlené) môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľ v danom prípade mal (a stále má).

23. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že v jeho prípade sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pri ktorých sa (pred podaním ústavnej sťažnosti) nevyžaduje vyčerpanie všetkých zákonom priznaných právnych prostriedkov nápravy, keďže mu „*bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody po viac ako šesť rokov od údajného spáchania žalovaných skutkov, pričom sa v jeho prípade jednalo doposiaľ o bezúhonnú osobu*“. Ústavný súd vo vzťahu k tejto argumentácii uvádza, že sťažovateľom tvrdená závažnosť namietaného porušenia jeho práv sama osebe nemôže byť dôvodom na prelomenie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a to najmä v situácii, keď zákon sťažovateľovi poskytuje možnosť využitia právneho prostriedku nápravy (v danom prípade dovolania, pozn.), ktorým sa (aj) na základe argumentácie obsiahnutej v jeho ústavnej sťažnosti môže domáhať ochrany tých svojich práv, porušenie ktorých navrhuje vysloviť v (predčasne podanej) ústavnej sťažnosti.

24. V nadväznosti na už uvedené ústavný súd dodáva, že záver o predčasnosti podanej ústavnej sťažnosti sa týka aj sťažovateľom namietaného porušenia jeho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (najmä) v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. Sťažovateľ totiž k ústavnej sťažnosti nepripojil kópiu napadnutého rozsudku krajského súdu (z dôvodu, že v čase podania ústavnej sťažnosti ešte nebol písomne vyhotovený, pozn.), a preto ústavný súd nemal možnosť preskúmať, či a akým spôsobom sa všeobecné súdy vysporiadali s procesnými návrhmi sťažovateľa, a teda ani to, či v konaní o nich vôbec mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom. Postup súdov nižšieho stupňa v príslušnom smere (reakcia na návrh na predloženie prejudiciálnej otázky) navyše taktiež môže byť predmetom prípadných dovolacích námietok sťažovateľa.

25. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

26. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa vrátane jeho návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu (možno opäť v línii subsidiarity poukázať na možnosť dovolacieho súdu odložiť alebo prerušiť výkon rozhodnutia podľa § 380 ods. 4 druhej vety Trestného poriadku).

27. Vzhľadom na to, že sťažovateľovi dosiaľ neuplynula lehota na podanie dovolania (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), ústavný súd nad rámec tohto rozhodnutia poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, z ktorého vyplýva, že lehota na prípadné podanie ústavnej sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (čo by bolo aktuálne pre namietateľné okolnosti, ktoré nepodliehajú dovolaciemu prieskumu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu